czwartek, 17.03.2022

Istota modlitwy wstawienniczej

Czym jest modlitwa wstawiennicza?

Wstawiennictwo jest modlitwą, w której polecamy Panu Bogu intencje drugiego człowieka. To błaganie, zanoszenie do Boga próśb w imieniu bliźniego, zarówno tego, którego znamy, jak i osoby nam nieznanej.

Modlitwa wstawiennicza jest aktem miłości altruistycznej, bezinteresownej. Wykracza ona poza osobiste potrzeby tego, kto prosi i pozwala uczestniczyć w dziele zbawienia świata.

Cechą szczególną wstawiennictwa jest to, że bierzemy na siebie brzemiona tych, za których się modlimy (por. Ga 6,2). Wstawiennictwo jest tym, co uczyniły Marta i Maria z Betanii dla swego brata Łazarza lub przyjaciele dla cierpiącego paralityka - jest to akt głębokiej wiary w Bożą wszechmoc, przyprowadzenie innych do Jezusa, aby On ich dotknął i uzdrowił.

Omówienie pojęć

Badając charyzmat modlitwy wstawienniczej i modlitwy o uzdrowienie, można napotkać pojęcia, które nie występują w języku potocznym.

Wstawiennik, orędownik (też zespół wstawienniczy - w przypadku większej grupy). W ten sposób najczęściej określa się osobę modlącą się w imieniu kogoś innego, w intencji bliźnich.

Penitent - niekiedy można spotkać podobne określenie na osobę proszącą o modlitwę wstawienniczą.

Modlitwa w darze języków - jest często wykorzystywana w posłudze, zgodnie z myślą św. Pawła: „Gdy bowiem nie umiemy się modlić tak, jak trzeba, sam Duch przyczynia się za nami w błaganiach, których nie można wyrazić słowami. Ten zaś, który przenika serca, zna zamiar Ducha, [wie], że przyczynia się za świętymi zgodnie z wolą Bożą” (Rz 8,26-27).

Spoczynek w Duchu - jest to dar Bożej łaski, po których następuje głębokie uwolnienie i uzdrowienie człowieka, które można zauważyć po pewnym nietypowym „osłabieniu” organizmu. Łaskę „spoczynku” od działania czysto ludzkiego odróżniają owoce - jeżeli „spoczynek” nie przynosi żadnego trwałego owocu, można stwierdzić, że był wyrazem silnych emocji albo niezrozumienia jego istoty.

Modlitwa osłonowa - jest to wspólna modlitwa posługujących modlitwą wstawienniczą (zazwyczaj przed spotkaniem z penitentem); również modlitwa innych osób w intencji zespołu posługującego. Wśród intencji takiej modlitwy wymienia się m.in. prośbę o dar jedności, ochronę przed wszelkim złem, prośbę o Boże prowadzenie itd.

Rozeznawanie duchowe odnosi się do intelektualno-duchowego rozważania nad historią życia osoby proszącej o modlitwę i zwrócenie uwagi na różne symptomy w emocjach, ciele, umyśle itd. Wewnętrzne problemy osoby mogą być otwartą bramą dla zła, które ją dotyka, m.in. wychowanie restrykcyjne może wiązać się z niskim poczuciem wartości i odrzuceniem, które z kolei może prowadzić do innych problemów np. relacyjnych albo zdrowotnych.

Zdarza się, że rozeznanie problemu jest spowodowane wyłącznie wolnym działaniem Ducha Świętego (np. obraz, proroctwo, które nie wynika z własnej mądrości, a jest odpowiedzią na przyczynę problemu), ale o wiele częściej jest to połączony owoc wiedzy psychologicznej, dynamiki życia duchowego i doświadczenia, oczywiście przy jednoczesnej otwartości na słuchanie Ducha Świętego.

Modlitwa o uwolnienie to jeden z rodzajów modlitwy wstawienniczej, w którym osoba modląca się prosi o łaskę uwolnienia penitenta od działania złego ducha. Od modlitwy egzorcyzmu odróżnia ją to, że jest modlitwą błagalną do Boga, a nie rozkazującą, która jest skierowana do złego ducha (formułą rozkazującą mogą posługiwać się egzorcyści, i to wyłącznie w uzasadnionych przypadkach). Modlitwa o uwolnienie może dotyczyć również uwolnienia nie wprost od złego ducha, ale np. od uporczywego smutku, myśli nie pochodzących od Boga, uzależnienia itp.

Modlitwa o uzdrowienie to inny rodzaj modlitwy wstawienniczej, w którym błaga się Boga o łaskę uzdrowienia z choroby fizycznej, psychicznej albo duchowej. Jedną z nich jest modlitwa o uzdrowienie wewnętrzne obejmująca historię życia i zranienia penitenta.

Różne formy wstawiennictwa

Modlitwa wstawiennicza może przyjąć różną formę. Najbardziej znana jest modlitwa bezpośrednia, to znaczy w obecności tego, kto chce modlitwę przyjąć. Jest ona często połączona z gestem nałożenia rąk, rozeznaniem i bezpośrednim duchowym wsparciem osoby potrzebującej. Istotne jest tu zwłaszcza rozeznanie stanowiące próbę wsłuchania się w głos Boga i odczytania Jego działania w kontekście sytuacji życia konkretnego człowieka.

Modlitwą wstawienniczą w szerokim sensie można nazwać też każdą modlitwę prośby w intencjach drugiego człowieka. Modlę się więc wstawienniczo, gdy przechodzę koło szpitala, modląc się w intencji jego pacjentów i personelu medycznego. Modlę się wstawienniczo, kiedy mijając ubogiego żebrzącego na ulicy, proszę Boga o to, aby mu pomógł podnieść się z tej trudnej sytuacji, w jakiej się znalazł. Wstawiam się za innymi do Boga zawsze wtedy, gdy oprócz swoich własnych próśb, polecam w ojcowskie ręce Boga prośby moich bliźnich.

Modlitwą wstawienniczą jest modlitwa powszechna w kościołach, w których ogarniamy różne sprawy Kościoła, świata, Ojczyzny i narodu. Także w modlitwie eucharystycznej uwzględnia się wstawiennictwo za żywych i zmarłych: „ Pamiętaj, Boże, o Twoim Kościele na całej ziemi (...) Pamiętaj, Boże, o nowo ochrzczonych / o tych, których odrodziłeś przez chrzest i umocniłeś darami Ducha Świętego / o nowożeńcach / o Twoim słudze N., którego z tego świata powołałeś do Siebie (...) Pamiętaj także o naszych zmarłych braciach i siostrach...”.

Niektóre wspólnoty oraz zgromadzenia zakonne mają szczególny dar wstawiennictwa za innych. Szczególne miejsce wśród nich zajmują zakony klauzurowe, których posłannictwem jest modlitwa za Kościół i świat, za każdego człowieka.

Współcześnie spotyka się coraz więcej grup modlitewnych, zwłaszcza w Odnowie w Duchu Świętym, które w zespole osób specjalnie przygotowanych do posługi podejmują modlitwę nad osobami potrzebującymi duchowego wsparcia. Trzeba jasno podkreślić, że dar modlitwy wstawienniczej nie jest przywilejem jednostki albo określonej grupy. Do tego rodzaju modlitwy wezwany jest każdy człowiek wierzący w Boga.

Specjalnie przygotowanie, o którym mowa, dotyczy osób, które modlą się bezpośrednio nad penitentem, aby umieli sobie poradzić w sytuacjach nadzwyczajnych, byli w stanie odróżniać własne pomysły od natchnień Ducha Świętego, a przede wszystkim swoją nieroztropnością nie skrzywdzili osoby proszącej o modlitwę. Osoby posługujące darem modlitwy wstawienniczej powinny również

znać własne problemy, starać się rozwiązać je na miarę możliwości i mieć wolność od pragnienia pomagania za wszelką cenę. Jest to bardzo ważne, aby przez posługę nie przerzucać na innych swoich zranień oraz nie zniewalać drugiego człowieka fałszywie pojmowaną miłością. Jak podkreślał znany charyzmatyk o. E. Tardiff, do posługi są powołane przeze wszystkim osoby, które same doświadczyły daru uzdrowienia i uwolnienia. Takiemu przygotowaniu służą seminaria i warsztaty o modlitwie wstawienniczej, a także stawianie wstawiennikom konkretnych wymagań tj. formacja stała, potwierdzenie przez inne doświadczone osoby, dojrzałość, regularna praktyka sakramentalna.

Czemu nie zawsze modlitwa działa?

Może być wiele powodów pozornego braku natychmiastowych efektów.

Po pierwsze, potrzeba więcej czasu, aby owoce modlitwy ujawniły się w życiu penitenta i powinniśmy z wiarą oczekiwać na objawienie się Bożej chwały, nie upadając na duchu.

Po drugie, nie znamy woli Bożej wobec konkretnego człowieka. Modlimy się, ale jednocześnie powierzamy tę osobę Bogu, wiedząc, że Jego wola jest najlepsza. Brak uzdrowienia może oznaczać, że Bóg „potrzebuje" naszego cierpienia i zmagania, aby wyprowadzić z niego większe owoce. Cierpienie ma moc oczyszczającą człowieka. Może zdarzyć się, że przez chorobę jednej osoby Bóg chce uzdrowić i nawrócić całą jej rodzinę, jak w sytuacji gdy przy łóżku umierającego człowieka spotkali się dotychczas skłóceni członkowie rodziny i - widząc w nim Boży pokój - pojednali się ze sobą.

Po trzecie, przyczyna może tkwić w nas samych. Kiedy w domu zabraknie światła, nie obwiniamy prądu elektrycznego, ale szukamy defektu instalacji lub zerwania połączenia ze elektrownią. Co może być tą przyczyną?

- defekt wiary lub relacji z Bogiem, tzn. brak wiary, brak osobistej więzi z Bogiem, odwrócenie się od życia sakramentalnego
- defekt złej diagnozy, tzn. choroba spowodowana jest nieprzebaczeniem, lękiem, stresem, zranieniami z historii życia, których dana osoba nie chce dotknąć; chce uleczyć skutek, a nie przyczynę choroby
- defekt zespołu posługującego, m.in. brak wiary, schematyczność, kostyczność, brak otwartości na działanie Ducha Świętego
- wpływ złego ducha, tzn. konieczne jest wpierw nawrócenie, uwolnienie, dopiero potem może nastąpić uzdrowienie
- odrzucenie innych form pomocy, tzn. leczenia konwencjonalnego, psychoterapii, zadośćuczynienia, pracy nad sobą itd.
- niewłaściwe nastawienie do modlitwy - pokładanie większej nadziei w człowieku niż w Bogu albo oczekiwanie cudu bez przemiany (chęć kontynuowania życia w grzechu po uzdrowieniu)

Podział modlitwy wstawienniczej

Na podstawie literatury poruszającej temat modlitwy wstawienniczej i doświadczenia Odnowy w Duchu Świętym można spróbować dokonać jej klasyfikacji.

1. Według obszaru (tj. wymiaru ludzkiego życia), którego dotyczy intencja:

- ciała (prośba o uzdrowienie z choroby, dolegliwości fizycznej);
- psychiki (m.in. prośba o uzdrowienie uczuć, uwolnienie od natrętnych myśli, pomocniczo przy psychoterapii);
- ducha (m.in. prośba o uwolnienie od działania złego ducha, modlitwa o doświadczenie miłości Boga);

- relacji (m.in. modlitwa przebaczenia, prośba o pojednanie w rodzinie);
- tożsamości (uzdrowienie wewnętrzne, uzdrowienie wspomnień);
- spontaniczna (bez wyraźnie sformułowanej intencji).

2. Według formy i sposobu wyrazu modlitwy:

- modlitwa bezpośrednia, najczęściej z nałożeniem rąk na osobę proszącą o duchowe wsparcie
- modlitwa „na odległość", gdy w osobistej modlitwie polecamy Panu Bogu sprawy drugiego człowieka - znanego nam lub nie
- modlitwa liturgiczna, tzn. związana z liturgią Kościoła, w której polecane są Bogu różnorodne intencje
- modlitwa charyzmatyczna, na przykład wspólnotowe celebracje modlitwy o uzdrowienie lub w ramach spotkań ewangelizacyjnych, rekolekcji
- modlitwa „zdalna", między innymi za pośrednictwem mediów, internetu, telefonu itp.

3. Według osoby pełniącej posługę wstawiennika:

- modlitwa indywidualna kapłana nad penitentem
- modlitwa zespołowa, podczas której zespół przygotowanych osób modli się nad jedną osobą proszącą
- modlitwa wspólnotowa, np. w ramach spotkania grupy modlitewnej

4. Według czasu i intensywności:

- jednorazowa, okolicznościowa, np. podczas rekolekcji
- modlitwa cykliczna, podejmowana nad jedną osobą kilka razy przez tę samą grupę
- modlitwa stała (wpisana w duchowość wspólnoty lub zakonu)

Bibliografia

C. John, Siła modlitwy wstawienniczej, Wyd. Esprit, Kraków 2017.

Praktyka modlitwy wstawienniczej (red. M. Gryz), Ośrodek Odnowy w Duchu Świętym, Łódź 2007.

S. Falvo, Przebudzenie charyzmatów, Ośrodek Odnowy w Duchu Świętym, Łódź 1995.

B. L. Shlemon, Uzdrawianie wewnętrzne człowieka, Wyd. Księży Marianów, Warszawa 1991.

M. Jurczyńska [Siostra Maria od Ducha Świętego], Modlitwa wstawiennicza, Ośrodek Odnowy w Duchu Świętym, Łódź 1998.

M. Kicka, Modlitwa wstawiennicza. Teologia i praktyka, Wyd. Monumen, Poznań 2018.

A. Shield, Módl się i nigdy nie upadaj na duchu. Moc modlitwy wstawienniczej, Wyd. eSPe, Kraków 2013.